

II

(Muud kui seadusandlikud aktid)

MÄÄRUSED

KOMISJONI MÄÄRUS (EL) nr 691/2013,

19. juuli 2013,

millega muudetakse määrust (EÜ) nr 152/2009 proovivõtu- ja analüüsimeetodite osas

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määrust (EÜ) nr 882/2004 ametlike kontrollide kohta, mida tehakse sööda- ja toidualaste õigusnormide ning loomateravishoidu ja loomade heaolu käsitlevate eeskirjade täitmise kontrollimise tagamiseks, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 11 lõiget 4,

ning arvestades järgmist:

(1) Komisjoni 27. jaanuari 2009. aasta määruses (EÜ) nr 152/2009, milles sätestatakse proovivõtu- ja analüüsimeetodid sööda ametlikuks kontrolliks, ⁽²⁾ nenditi vajadust ajakohastada proovivõtusätteid, et võtta arvesse viimaseid saavutusi sööda valmistamise, ladustamise, transportimise ja turustamise alal.

(2) Pestitsiidijääkide ametlikuks kontrollimiseks taimse ja loomse päritoluga söödas ja selle pinnal tuleb võtta proovid vastavalt komisjoni 11. juuli 2002. aasta direktiivile 2002/63/EÜ, millega kehtestatakse ühenduse proovivõtumeetodid taimsetes ja loomsetes saadustes sisalduvate ja nende pinnal esinevate pestitsiidide jääkide ametlikuks kontrollimiseks ning tunnistatakse kehtetuks direktiiv 79/700/EMÜ ⁽³⁾. Direktiivis 2002/63/EÜ sätestatud proovivõtumeetodid on miinimumnõuded ning käesolevas määruses sätestatud proovivõtumeetodid on vähemalt sama ranged kui kõnealused miinimumnõuded või nendest rangemad, välja arvatud teatavate toodete lõppproovi suuruse osas. Kuna lisatakse sätteid pestitsiidijääkide kontrollimise lõpp-proovi suuruse kohta, saab käesoleva määruse kohaseid proovivõtumeetodeid kasutada ka pestitsiidijääkide kontrollimiseks.

(3) Komisjoni määruses (EL) nr 619/2011 ⁽⁴⁾ on sätestatud proovivõtu- ja analüüsimeetodid, mille abil ametlikult kontrollitakse sellise geneetiliselt muundatud materjali olemasolu söödas, millele luba taotletakse või mille luba on aegunud. Proovivõtu osas osutatakse määruses (EL) nr 619/2011 määrusele (EÜ) nr 152/2009, millega on kehtestatud proovi suuruse erisätteid. Käesolevas määruses esitatud muudatused hõlmavad proovi suuruse erisätteid, mistõttu tuleks käesoleva määrusega muudetavas määruses (EÜ) nr 152/2009 esitatud proovivõtumeetodeid kasutada ka määrusele (EL) nr 619/2011 vastavuse kontrollimiseks.

(4) Uue proovivõtumeetodi kasutuselevõtuks on vaja teatavat ajavahemikku.

(5) Määrust (EÜ) nr 152/2009 tuleks seepärast vastavalt muuta.

(6) Käesoleva määrusega ettenähtud meetmed on kooskõlas toiduahela ja loomateravishoiu alalise komitee arvamusega ning ei Euroopa Parlament ega nõukogu ole vastuväiteid esitanud.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määrust (EÜ) nr 152/2009 muudetakse järgmiselt.

1) Artikkel 1 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 1

Proovide võtmine sööda ametlikuks kontrollimiseks, eriti sööda koostisosade määramiseks, sealhulgas geneetiliselt muundatud organisme (GMO) sisaldavate või neist toodetud koostisosade, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ)

⁽¹⁾ ELT L 165, 30.4.2004, lk 1.

⁽²⁾ ELT L 54, 26.2.2009, lk 1.

⁽³⁾ EÜT L 187, 16.7.2002, lk 30.

⁽⁴⁾ ELT L 166, 25.6.2011, lk 9.

nr 1831/2003 (*) määratletud söödalisandite ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2002/32/EÜ (**) määratletud soovimatute ainete määramiseks tuleb teha I lisa sätestatud meetoditega.

I lisa sätestatud proovivõtumeetodit kasutatakse sööda kontrollimiseks, et määrata Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 396/2005 (***) määratletud pestitsiidijääke ning kontrollida sööda vastavust määrusele (EL) nr 619/2011.

(*) ELT L 268, 18.10.2003, lk 29.

(**) EÜT L 140, 30.5.2002, lk 10.

(***) EÜT L 70, 16.03.2005, lk 1."

2) I lisa asendatakse käesoleva määruse I lisaga.

3) II lisa asendatakse käesoleva määruse II lisaga.

Artikkel 2

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse 1. jaanuarist 2014.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 19. juuli 2013

Komisjoni nimel
president
José Manuel BARROSO

I LISA

„I LISA

PROOVIVÕTUMEETODID

1. EESMÄRK JA REGULEERIMISALA

Sööda ametlikuks kontrolliks ettenähtud proovid võetakse allpool kirjeldatud meetodite kohaselt. Selliselt saadud proove käsitletakse proovipartii esindusliku proovina.

Esindusliku proovi võtmise eesmärk saada partiist väike osa nii, et iga selle osa konkreetne näitaja kujutaks endast partii näitajate keskmist väärtust. Partii eri kohtadest võetakse korduvalt üksikproove. Üksikproovide kokkuseamisega saadakse koondproov, millest võetakse esindusliku jagamise teel esinduslikud lõpp-proovid.

Kui vaatlusel ilmneb, et osa samast söödapartiist on erineva kvaliteediga, eraldatakse sellised osad ja neid käsitletakse kui alampartiisid. Kui söödapartiid ei ole võimalik jagada alampartiideks, tuleb seda käsitada ühe partiina, kuid selle kohta tuleb teha märkus proovivõtuaruandesse.

Kui tehakse kindlaks, et käesoleva määruse sätete kohaselt võetud söödaproov ei vasta ELi nõuetele ja kui tegemist on sama tooteklassi või -liigi söödapartii osaga, siis tuleb eeldada, et kogu selle partii sööt ei vasta nõuetele, välja arvatud juhul, kui üksikasjaliku hindamise käigus selgub, et puuduvad tõendid selle kohta, et ülejäänud osa partiist ei vasta ELi nõuetele.

2. MÕISTED

- Partii: identifitseeritav söödakogus, millel on ühised tunnused näiteks päritolu, sort, pakendi tüüp, pakendaja, kaubasaatja või märgistus; tootmisprotsessi kontekstis on partii toodanguühik, mida toodetakse samas ettevõttes ühesuguseid tootmisparameetreid järgides, või mitu sellist ühikut, kui need on toodetud järjest ja koos ladustatud.
- Proovipartii: partii või identifitseeritav osa partiist või alampartiist.
- Pitseeritud proov: proov, mis on pitseeritud niimoodi, et on välistatud juurdepääs proovile ilma pitselit purustamata või eemaldamata.
- Üksikproov: proovipartii ühest punktist võetud kogus.
- Koondproov: ühe ja sama proovipartii üksikproovidest kogutud proov.
- Vähendatud proov: koondproovi osa, mis on saadud koondproovi esindusliku vähendamise teel.
- Lõpp-proov: vähendatud proovi või homogeenitud koondproovi osa.
- Laboratoorne proov: laboratooriumis kasutamiseks ettenähtud proov (mis on toimetatud laboratooriumi), mis võib olla lõpp-proov, vähendatud proov või koondproov.

3. ÜLDSÄTTED

- Proovivõtupersonal: proove peavad võtma isikud, keda on selleks volitanud pädev asutus.
- Proov tuleb pitseerida niimoodi, et oleks välistatud juurdepääs proovile ilma pitselit purustamata või eemaldamata. Pitsereid peab olema selgelt identifitseeritav ja hästi nähtav. Teine võimalus on, et pitsereid pannakse sellisesse anumasse või mahutisse, mille saab sulgeda nii, et seda ei ole võimalik purustamata avada, ja millega välditakse mahuti/anuma korduvat kasutamist.
- Proovi tunnused: proov tuleb kustumatult märgistada ja niimoodi identifitseerida, et see oleks selgelt seostatav proovivõtuaruandega.
- Iga koondproovist tuleb võtta vähemalt kaks lõpp-proovi: vähemalt üks proov kontrollimiseks (täitemenetluseks) ja üks söödakäitlejale (apellatsiooniks). Ühe lõpp-proovi võib võtta võrdlusprooviks. Kui kogu koondproov homogeenitakse, võetakse lõpp-proovid homogeenitud koondproovist, välja arvatud juhul, kui see on vastuolus liikmesriikides söödakäitleja õiguste kohta kehtivate eeskirjadega.

4. SEADMED

4.1. Proovivõtuseadmed peavad olema materjalist, mis ei saasta tooteid, millest proove võetakse. Korduvaks kasutamiseks ettenähtud seadmed peavad olema kergesti puhastatavad, et hoida ära ristsaastumist.

4.2. Soovitatavad seadmed proovide võtmiseks tahkest söödast

4.2.1. Käsitsi proovivõtmine

4.2.1.1. Lamedapõhjaline püstiste servadega külvel.

4.2.1.2. Proovivõtupuur pika ava või lahtritega. Proovivõtupuuri mõõtmed peavad vastama proovipartii näitajatele (mahuti sügavus, koti mõõtmed jms) ja söödaosakeste suurusele.

Kui proovivõtupuur on mitme avaga, et proovi saaks võtta mitmest kohast puurimise teekonnal, peavad avad olema lahtrite kaupa või astmeliste vaheseintega eraldatud.

4.2.2. Mehaaniline proovivõtmine

Laaditavast söödast proovide võtmiseks võib kasutada asjakohaseid mehaanilisi proovivõtuseadmeid. Asjakohane tähendab seda, et proove võetakse kogu söödavoo läbilõikest.

Suure kiirusega liikuvast söödast võib proove võtta automaatse seadmega.

4.2.3. Jagaja

Esinduslikult vähendatud proovide valmistamiseks tuleks võimaluse ja vajaduse korral kasutada seadet, millega jagatakse proov ligikaudu võrdseteks osadeks.

5. ÜKSIKPROOVIDE ARVU NÕUDED

— Punktides 5.1 ja 5.2 üksikproovide arvu kohta kehtestatud nõudeid kohaldatakse selliste kuni 500-tonniste proovipartiide suhtes, millest on võimalik võtta esinduslikke proove. Kirjeldatud proovivõtumenetlus kehtib ka osutatud suurimast proovipartiist suuremate koguste puhul, kui ei järgita järgmises tabelis esitatud suurimat üksikproovide arvu, vaid üksikproovide arv määratakse ruutjuurevalemiga, mis on esitatud menetluse kirjelduse asjaomases kohas (vt punkti 5.3), ning vähima koondproovi suurust suurendatakse võrdeliselt. See ei takista suurte partiide jagamist väiksemateks alampartiideks, nii et igast alampartiist võetakse proove punktides 5.1 ja 5.2 kirjeldatud menetluse kohaselt.

— Proovipartii suurus peab olema selline, et proove oleks võimalik võtta kõikidest proovipartii osadest.

— Väga suurte partiide ja alampartiide korral (> 500 tonni) ja partiide korral, mida transporditakse või ladustatakse nii, et proove ei ole võimalik võtta käesoleva peatüki punktides 5.1 ja 5.2 kirjeldatud viisil, tuleb proove võtta punktis 5.3 kirjeldatud viisil.

— Kui söödakäitleja peab kehtivate õigusaktide kohaselt täitma käesoleva määruse nõudeid seoses kohustusliku seirega, võib ta kalduda kõrvale käesolevas peatükis esitatud koguselistest nõuetest, et võtta arvesse tegevuse iseloomulikke näitajaid, tingimusel et söödakäitleja on pädevale asutusele rahuldavalt tõendanud, et kõnealune proovivõtumenetlus on sama esinduslik, ja kui ta on saanud pädevalt asutuselt sellekohase loa.

— Kui koguselisi nõudeid silmas pidades ei ole võimalik kasutada kirjeldatud proovivõtumeetodit, kuna partii kahjustamise tõttu kaasneksid sellega vastuvõetamatud kaubanduslikud tagajärjed (seoses pakkimisviisiga, veovahendiga, ladustamisviisiga vms), võib erandjuhul kohaldada teistsugust proovivõtumeetodit, kui see on sama esinduslik ning kui kogu menetlust täpselt kirjeldatakse ja dokumenteeritakse.

5.1. Söödas ühtlaselt jaotunud ainete või toodete kontrollimiseks võetavate üksikproovide arvu nõuded

5.1.1. Lahtine tahke sööt

Proovipartii suurus	Vähim üksikproovide arv
≤ 2,5 tonni	7
> 2,5 tonni	$\sqrt{20}$ korda proovipartii suurus tonnides (*), kuid kuni 40 üksikproovi

(*) Kui saadud arv on murdarv, ümardatakse see järgmise täisarvuni.

5.1.2. *Lahtine vedel sööt*

Proovipartii suurus	Vähim üksikproovide arv
≤ 2,5 tonni või ≤ 2 500 liitrit	4 (*)
> 2,5 tonni või > 2 500 liitrit	7 (*)

(*) Kui vedelikku ei saa homogeenida, tuleb võtta rohkem üksikproove.

5.1.3. *Pakendatud sööt*

Sööt (tahke ja vedel) võib olla pakendatud kottidesse, kanistritesse, mahutitesse jne, millele tabelis viidatakse kui pakkeühikutele. Suurtest pakkeühikutest (≥ 500 kg või liitrit) tuleb võtta proove lahtise sööda kohta kehtivate sätete kohaselt (vt punktid 5.1.1. ja 5.1.2.)

Proovipartii suurus	Vähim pakkeühikute arv, millest tuleb võtta (vähemalt) üks üksikproov (*)
1–20 pakkeühikut	1 pakkeühik (**)
21–150 pakkeühikut	3 pakkeühikut (**)
151–400 pakkeühikut	5 pakkeühikut (**)
> 400 pakkeühikut	$\frac{1}{4}$ korda $\sqrt{\quad}$ proovipartii moodustavate pakkeühikute arv (***) , kuid kuni 40 pakkeühikut

(*) Kui pakkeühiku avamine võib analüüsi tulemust mõjutada (nt riknevad vedelad söödad), loetakse avamata ühik üheks üksikprooviks.

(**) Kui pakkeühiku netomass on kuni 1 kg või 1 liiter, loetakse üksikprooviks ühe originaalühiku sisu.

(***) Kui saadud arv on murdarv, ümardatakse see täisarvuni.

5.1.4. *Söödabriketid ja lakukivid*

Proov võetakse vähemalt ühest briketist või kivist 25 pakkeühikust koosneva proovipartii kohta, kuid mitte rohkem kui neljast briketist või kivist.

Kui iga briketi või lakukivi kaal on kuni 1 kg, loetakse üksikprooviks ühe kivi või briketi sisu.

5.1.5. *Koresööt*

Proovipartii suurus	Vähim üksikproovide arv (*)
≤ 5 tonni	5
> 5 tonni	$\sqrt{\quad}$ 5 korda proovipartii mass tonnides (**), kuid kuni 40 üksikproovi

(*) Märgitakse, et teatavatel juhtudel (nt silo korral) ei ole võimalik võtta nõutavat arvu üksikproove, ilma et sellega ei tekitataks partiile vastuvõetamatut kahju. Sel juhul võib kasutada muud proovivõtumeetodit ning proovivõtujuhised sellisteks juhtudeks töötatakse välja enne käesoleva määruse jõustumist.

(**) Kui saadud arv on murdarv, ümardatakse see täisarvuni.

5.2. **Üksikproovide arvu nõuded juhul, kui kontrollitavad koostisosad või ained on söödas tõenäoliselt ebaühtlaselt jaotunud**

Kõnealused üksikproovide proovide arvu nõuded kehtivad järgmistel kontrollijuhtudel:

— aflatoksiinide, hariliku tungaltera ning muude mükotoksiinide ja ohtlike botaaniliste lisandite sisaldus söödamaterjalis;

— ristsaastumine, mille on põhjustanud koostisosa, sealhulgas geneetiliselt muundatud materjal, või aine, mis eeldatavasti võib olla söödas ebaühtlaselt jaotunud.

Kui kontrollival asutusel on tugev kahtlus, et selline ebaühtlane jaotumine esineb segasööda koostisosa või aine ristsaastumise korral, võib võtta proove järgmises tabelis esitatud arvil.

Proovipartii suurus	Vähim üksikproovide arv
< 80 tonni	Vt arvulised nõuded punktis 5.1. Üksikproovide arv tuleb korrutada 2,5-ga.
≥ 80 tonni	100

5.3. Proovide arvu nõuded väga suurte partiide üksikproovide korral

Väga suurte proovipartiide korral (proovipartii > 500 tonni) on võetavate üksikproovide arv 40 üksikproovi + $\sqrt{\text{tonnide arv}}$, kui ained või tooted on ühtlaselt jaotunud kogu söödas, või 100 üksikproovi + $\sqrt{\text{tonnide arv}}$, kui koostisosad või ained on ebahühtlaselt jaotunud kogu söödämaterjalis.

6. KOONDPROOVI KOGUSELISED NÕUDED

Nõutav on üks koondproov proovipartii kohta.

	Sööda liik	Koondproovi vähim kogus (*) (**)
6.1.	Lahtine sööt	4 kg;
6.2.	Pakendatud sööt:	4 kg (***)
6.3.	Vedel või poolvedel sööt:	4 liitrit
6.4.	Söödabriketid või lakukivid:	
6.4.1.	igäüks kaaluga üle 1 kg	4 kg
6.4.2.	igäüks kaaluga kuni 1 kg	Nelja originaalbriketi või -kivi kaal
6.5.	Koresööt/kuivisööt	4 kg (****)

(*) Kui sööt, millest võetakse proove, on väga väärtuslik, võib võtta väiksema arvu koondproove, tingimusel, et see on proovivõetuaruandes kirjeldatud ja dokumenteeritud.

(**) Vastavalt komisjoni 24. juuni 2011. aasta määrusele (EL) nr 619/2011, milles sätestatakse proovivõtu- ja analüüsimeetodid sööda ametlikuks kontrolliks sätetele seoses sellise geneetiliselt muundatud materjali olemasoluga, mille loa taotlemine on menetlemisel või mille luba on aegunud (ELT L 166, 25.6.2011, lk 9), peab geneetiliselt muundatud materjali leidumise kontrollimise koondproovis sisalduma vähemalt 35 000 seemet/tera. Seega peab maisi puhul olema koondproov vähemalt 10,5 kg ja sojaoa puhul 7 kg. Teiste seemnete ja terade puhul, nagu oder, hirss, kaer, riis, nisu ja raps, on koondproov 4 kg ja sisaldab rohkem kui 35 000 seemet.

(***) Pakendatud sööda puhul, sõltuvalt pakkeühikute suurusest, ei tarvitse olla võimalik saada 4 kg suurust koondproovi.

(****) Kerge koresööda (nt hein, põhk) puhul ei tohi koondproov olla väiksem kui 1 kg.

7. LÕPP-PROOVI KOGUSELISED NÕUDED

Lõpp-proovid

Analüüsida tuleb vähemalt üht lõpp-proovi. Analüüsitavas lõpp-proovis sisalduv kogus ei tohi olla väiksem järgmistest näitajatest:

Tahke sööt	500 g (*) (**) (***)
Vedel või poolvedel sööt	500 ml (*)

(*) Vastavalt määrusele (EL) nr 619/2011 peab geneetiliselt muundatud materjali olemasolu kontrollimiseks võetav lõpp-proov sisaldama vähemalt 10 000 seemet/tera. Seega peab maisi puhul olema lõpp-proov vähemalt 3 000 g ja sojaoa puhul 2 000 g. Teiste seemnete ja terade puhul, nagu oder, hirss, kaer, riis, nisu ja raps, sisaldab 500 g lõpp-proov rohkem kui 10 000 seemet.

(**) Kui koondproov on märksa väiksem kui 4 kg või liitrit (vt punkti 6 allmärkus), võib võtta ka väiksema lõpp-proovi, tingimusel, et seda kirjeldatakse ja see dokumenteeritakse proovivõetuaruandes.

(***) Pestiitsiidijääkide määramiseks kaunviljas, teraviljas ja pähklipuu viljades peab lõpp-proovi miinimumkogus olema komisjoni direktiivi 2002/63/EÜ (ELT L 187, 16.7.2002, lk 30) sätete kohaselt 1 kg.

8. PROOVIVÕTUMEETOD VÄGA SUURTE PARTIIDE JAOKS JA SELLISTE PARTIIDE JAOKS, MIDA LADUSTATAKSE VÕI TRANSPORTATAKSE NII, ET KOGU PARTII ULATUSES EI OLE VÕIMALIK PROOVE VÕTTA

8.1. **Üldpõhimõtted**

Kui partii ladustamine või transportimine ei võimalda võtta üksikproove kogu partiist, tuleks eelistatult võtta sellisest partiist proove laadimise ajal.

Suurtesse sööda hoidmiseks ettenähtud ladudesse tuleks soovitada söödakäitlejatel paigaldada (automaatsed) proovivõtuseadmed, millega on võimalik võtta proove kogu ladustatud partiist.

Kui proove võetakse 8. peatükis sätestatud viisil, tuleb söödakäitlejat või tema esindajat teavitada proovivõtmemenetlusest. Kui söödakäitleja või tema esindaja seab kahtluse alla kõnealuse proovivõtmemeetodi, peab söödakäitleja või tema esindaja lubama pädeval asutusel võtta proove kogu partiist ja katma kulud.

8.2. **Laevaga transporditavad suured partiid**

8.2.1. *Laevaga transporditavast partiist liikuvast tootest proovide võtmine*

Suurtest partiidest, mida transporditakse laevaga, võetakse eelistatult proove laadimise ajal (kui toode on liikuv).

Proove võetakse igast lastiruumiosast (osast, mida on võimalik füüsiliselt eraldada) Kuna lastiruumi osi tühendamiseks eraldi, kaob lattu laadimise käigus osade füüsilise eraldatus. Proove võib võtta kas alge füüsilise eraldatuse olukorras või pärast lattu viimist.

Laeva lossimine võib kesta mitu päeva. Proove tuleks tavaliselt võtta korrapäraste ajavahemike järel kogu lossimise ajal. Alati ei ole aga mõistlik ega asjakohane, et ametlik inspektor on proovivõtuks kohal kogu lossimise ajal. Seepärast on lubatud proove võtta kogu partii ühest osast (proovipartiist). Üksikproovide arv määratakse vastavalt proovipartii suurusele.

Kui proovid võetakse söödast, mis on sama klassi või sama kirjeldusega söödapartii osa ja kui on kindlaks tehtud, et kõnealune alampartii ei vasta ELi nõuetele, tuleb eeldada, et kogu selle partii sööt on ühesugune, välja arvatud juhul, kui üksikasjaliku hindamise käigus selgub, et puuduvad tõendid selle kohta, et ülejäänud osa partiist ei vasta ELi nõuetele.

Ka siis, kui ametlikud proovid võetakse automaatselt, on inspektori kohalolek vajalik. Kui proovid võetakse automaatselt ja vastavalt eelnevalt kindlaks määratud näitajatele, mida ei saa muuta proovide võtmise ajal, ning kui üksikproovid kogutakse pitseeritavasse anumasse, nii et sedasi hoitakse ära igasugused pettused, peab inspektor olema kohal ainult proovivõtu alguses, iga kord, kui proovianumat vahetatakse, ja proovivõtu lõpus.

8.2.2. *Laevaga transporditavast partiist liikumatust tootest proovide võtmine*

Kui proove võetakse liikumatust tootest, tuleb kasutada sama menetlust, mis on ette nähtud ülalt ligipäasetavatest ladudest (sööda tornhoidlatest) proovide võtmiseks (vt punkti 8.4.1).

Proove tuleb võtta partii (lastiruumi) ligipäasetavast osast (ülalt). Üksikproovide arv määratakse vastavalt proovipartii suurusele. Kui proovid võetakse söödast, mis on sama klassi või sama kirjeldusega söödapartii osa ja kui on kindlaks tehtud, et kõnealune alampartii ei vasta ELi nõuetele, tuleb eeldada, et kogu partii sööt on ühesugune, välja arvatud juhul, kui üksikasjaliku hindamise käigus selgub, et puuduvad tõendid selle kohta, et ülejäänud osa partiist ei vasta ELi nõuetele.

8.3. **Proovide võtmine laos hoitavast suurest partiist**

Proove tuleb võtta partii ligipäasetavast osast. Üksikproovide arv määratakse vastavalt proovipartii suurusele. Kui proovid võetakse söödast, mis on sama klassi või sama kirjeldusega söödapartii osa ja kui on kindlaks tehtud, et kõnealune alampartii ei vasta ELi nõuetele, tuleb eeldada, et kogu partii sööt on ühesugune, välja arvatud juhul, kui üksikasjaliku hindamise käigus selgub, et puuduvad tõendid selle kohta, et ülejäänud osa partiist ei vasta ELi nõuetele.

8.4. **Proovide võtmine hoidlatest (sööda tornhoidlatest)**

8.4.1. *Proovide võtmine ülalt (kergesti) ligipäasetavatest mahutitest*

Proove tuleb võtta partii ligipäasetavast osast. Üksikproovide arv määratakse vastavalt proovipartii suurusele. Kui proovid võetakse söödast, mis on sama klassi või sama kirjeldusega söödapartii osa ja kui on kindlaks tehtud, et

kõnealune alampartii ei vasta ELi nõuetele, tuleb eeldada, et kogu partii sööt on ühesugune, välja arvatud juhul, kui üksikasjaliku hindamise käigus selgub, et puuduvad tõendid selle kohta, et ülejäänud osa partiist ei vasta ELi nõuetele.

8.4.2. *Proovide võtmine hoidlatest, millele puudub juurdepääs ülalt (suletud mahutid)*

8.4.2.1. *Hoidlad, millele puudub juurdepääs ülalt (suletud mahutid), mahuga > 100 tonni*

Sellistest mahutitest ei ole võimalik paigalseisvast söödast proove võtta. Kui on vaja proove võtta mahutis olevast söödast, mida ei saa liigutada, tuleb käitlejaga kokku leppida, et ta teatab, kui mahutist hakatakse sööta välja laadima, et siis söödast proove võtta.

8.4.2.2. *Hoidlad, millele puudub juurdepääs ülalt (suletud mahutid), mahuga < 100 tonni*

Proovivõtuks tuleb anumasse võtta 50–100 kg toodet ja proove tuleb võtta sellest kogusest. Koondproovi suurus sõltub kogu partii suuruselt ning üksikproovide arv sõltub proovivõtuks anumasse võetud toote kogusest. Kui proovid võetakse söödast, mis on sama klassi või sama kirjeldusega söödapartii osa ja kui on kindlaks tehtud, et kõnealune alampartii ei vasta ELi nõuetele, tuleb eeldada, et kogu partii sööt on ühesugune, välja arvatud juhul, kui üksikasjaliku hindamise käigus selgub, et puuduvad tõendid selle kohta, et ülejäänud osa partiist ei vasta ELi nõuetele.

8.5. **Proovide võtmine suurtes suletud mahutites olevast lahtisest söödast**

Sellistest partiidest saab sageli proove võtta alles siis, kui toode on välja laaditud. Mõnikord ei ole võimalik toodet välja laadida impordi- või kontrollipunktis ja proove tuleb võtta väljalaadimiskohas.

9. PROOVIDE VÕTMISE, ETTEVALMISTAMISE JA PAKENDAMISE JUHISED

9.1. **Üldkirjeldus**

Proovid tuleb võtta ja ette valmistada liigse viivitusega ning võtta toote muutumise ja saastumise vältimiseks vajalikud ettevaatusabinõud. Töövahendid ja -pinnad ning proovide hoidmiseks ettenähtud anumad peavad olema puhtad ja kuivad.

9.2. **Üksikproovid**

Üksikproove võetakse pisteliselt kogu proovipartii ulatuses ja need peavad olema ligikaudu võrdse suurusega.

Üksikproov peab olema vähemalt 100 g või kerge koresööda puhul 25 g.

Kui punktis 8 sätestatud proovivõtteeskirjade kohaselt tuleb võtta vähem kui 40 üksikproovi, määratakse üksikproovi suurus vastavalt nõutava koondproovi suurusele (vt punkti 6).

Kui proove võetakse väikestest pakendatud sööda partiidest, mille puhul on vaja võtta väike arv üksikproove, peab üksikproov olema ühe originaalpakkeühiku sisu, kui pakkeühik ei ole suurem kui 1 kg või 1 l.

Kui söödapakendid on väikesed (nt < 250 g), sõltub üksikproovi suurus pakendi suuruselt.

9.2.1. *Lahtine sööt*

Vajaduse korral võib proove võtta partii liikumise (peale- või mahalaadimise) ajal.

9.2.2. *Pakendatud sööt*

Pärast seda, kui proovivõtmiseks on 5. peatüki kohaselt vajalik arv pakendeid välja valitud, võetakse puuri või kühvli abil osa iga pakendi sisust. Vajaduse korral võetakse proovid pärast seda, kui pakendid on ükshaaval tühjendatud.

9.2.3. *Homogeenne või homogeentav vedel või poolvedel sööt*

Pärast seda, kui proovivõtmiseks on punkti 5. peatüki kohaselt vajalik arv mahuteid välja valitud, homogeneenitakse vajaduse korral nende sisu ja võetakse vajalik kogus igast mahutist.

Üksikproove võib võtta mahutite tühjemise ajal.

9.2.4. *Mittehomogeenitav vedel või poolvedel sööt*

Pärast seda, kui proovivõtmiseks on 5. peatüki kohaselt vajalik arv mahuteid välja valitud, võetakse proovid eri tasemetelt.

Proove võib võtta ka mahutite tühendamise ajal, kuid mitte esimestest kihtidest.

Mõlemal juhul peab võetav kogus olema vähemalt 10 liitrit.

9.2.5. *Söödabriketid ja lakukivid*

Pärast seda, kui proovivõtmiseks on 5. peatüki kohaselt vajalik arv brikette või kive välja valitud, võetakse osa igast briketist või kivist. Kui on kahtlusi, et kivi või brikett ei ole ühtlase koostisega, võetakse prooviks kogu brikett või kivi.

Kui iga briketi või lakukivi kaal on kuni 1 kg, loetakse üksikprooviks ühe kivi või briketi sisu.

9.3. **Koondproovide ettevalmistamine**

Ühtne koondproov saadakse üksikproovide kokkusegamise abil.

9.4. **Lõpp-proovide ettevalmistamine**

Koondproovi materjal segatakse hoolega ⁽¹⁾.

— Iga proov pannakse sobivasse mahutisse/anumasse. Tuleb võtta kõik vajalikud ettevaatusabinõud, et vältida muutusi proovi koostises, saastumist või võltsimist, mis võivad tekkida transportimise või ladustamise ajal.

— Kui kontrollitakse sööta, milles koostisosad või ained on ühtlaselt jaotunud, võib koguda esindusliku vähendatud koondproovi, mille suurus on vähemalt 2,0 kg või 2,0 l (vähendatud proov), ⁽²⁾ kasutades eelistatult mehaanilist või automaatset jagajat. Et kontrollida pestitsiidide jääke kaunviljades, teravilja terades ja pählipuu viljades, peab vähendatud proovi suurus olema vähemalt 3 kg. Kui sööda olemus ei võimalda kasutada jagajat või kui jagajat ei ole, tuleb proovi vähendada kvarteerimismeetodil. Vähendatud proovidest valmistatakse enam-vähem ühesuurused ja 7. peatüki koguseliste nõuetele vastavad lõpp-proovid (kontrollproov, apellatsiooniproov ja võrdlusproov). Kui kontrollitakse koostisosi, sealhulgas geneetiliselt muundatud materjali, või aineid, mis võivad tõenäoliselt olla ebahühtlaselt jaotunud söödamaterjalis, peab koondproov olema:

— täiesti homogeenitud ja seejärel lõpp-proovideks jagatud või

— vähendatud suuruseni vähemalt 2 kg või 2 l ⁽³⁾ mehaanilise või automaatse jagajaga; kui sööda olemuse tõttu ei ole võimalik jagajat kasutada, võib proovi vähendada ka kvarteerimismeetodil. Et kindlaks teha geneetiliselt muundatud materjali olemasolu vastavalt määrusele (EL) nr 619/2011, peab vähendatud proovis olema vähemalt 35 000 seemet/terist, et sellest saaks vähemalt 10 000 seemet sisaldava kontrollproovi, apellatsiooniproovi ja võrdlusproovi (vt 6. peatüki allmärkus ^(**) ja 7. peatüki allmärkus ^(*)).

9.5. **Proovi pakendamine**

Mahutid ja pakendid peavad olema pitseeritud niimoodi, et ilma pitseserit lõhkumata ei oleks võimalik neid avada. Pitseserit peab hõlmama kogu märgist.

9.6. **Proovide saatmine laboratooriumi**

Proov koos analüüsiks vajaliku teabega tuleb viivitamata saata kindlaksmääratud laboratooriumi analüüsimiseks.

10. PROOVIVÕTUAUANNE

Iga proovivõtu kohta tuleb teha aruanne, mis võimaldab iga proovipartiid ja selle suurust üheselt kindlaks teha.

Aruandesse tuleb kanda ka kõik kõrvalekalded käesolevas määruses sätestatud proovivõtumenetlusest.

Aruanne tuleb teha kättesaadavaks nii ametlikule kontrollilaboratooriumile kui ka söödakäitlejale ja/või söödakäitleja määratud laboratooriumile.

⁽¹⁾ Kõik tükid purustatakse (vajaduse korral võetakse need proovist välja ja pannakse pärast purustamist tagasi).

⁽²⁾ Välja arvatud kerge kuiv- ja koresööt.

⁽³⁾ Välja arvatud kerge kuiv- ja koresööt."

II LISA

„II LISA

SÖÖDA ANALÜÜSIMEETODITE ÜLDSÄTTED

A. PROOVIDE ETTEVALMISTAMINE ANALÜÜSIKS

1. Eesmärk

Allpool kirjeldatud menetlused on ette nähtud kontrollilaboratooriumidesse saadetud proovide ettevalmistamiseks analüüsiks pärast proovi võtmist I lisa sätete kohaselt.

Laboratoorsed proovid tuleb ette valmistada nii, et analüüsimeetodites sätestatud viisil kaalutud kogused oleksid ühtlased ja esindaksid lõpp-proove.

2. Ettevaatusabinõud

Proovide ettevalmistamine sõltub kasutatavatest analüüsimeetoditest ning koostisosadest ja ainetest, mida on vaja uurida. Seepärast on väga oluline tagada, et proov valmistataks ette vastavalt kasutatavale analüüsimeetodile ning koostisosadele ja ainetele, mida on vaja uurida.

Kõik vajalikud toimingud tuleb teha nii, et vältida proovi saastumist ja selle koostise muutumist.

Jahvatada, segada ja sõeluda tuleb viivitamata, et proovi kokkupuude õhu ja valgusega oleks minimaalne. Kasutada ei tohi veskeid ega jahvatajaid, mis proovi märgatavalt kuumendavad.

Kuumuse suhtes eriti tundlikku sööta soovitatakse jahvatada käsitsi. Samuti tuleb tagada, et seadmed ise ei oleks saastumisallikaks.

Kui proovi ei ole võimalik ette valmistada nii, et selle niiskusesisalduses oluliselt ei muutu, määratakse niiskusesisaldus enne ja pärast ettevalmistamist III lisa A osas sätestatud meetodil.

3. Menetlus

3.1. Üldmenetlus

Uuritav kogus võetakse lõpp-proovist. Jagamiseks ei soovitata koonusekujulist proovijagajat ega nn jagamisristi, s o neljaks jagamise (kvarteerimise) meetodit, sest sellega võib kaasneda alamproovide jaotuses suur viga.

3.1.1. Sööt, mida saab kohe jahvatada

— Sõelutud lõpp-proov segatakse ja kogutakse sobivasse puhtasse ja kuiva õhukindlalt suletavasse nõusse. Täielikuks homogeneenimiseks tuleb proovi vahetult enne analüüsikoguse väljakaalumist veel kord segada (uuritav kaalutis).

3.1.2. Sööt, mida saab jahvatada pärast kuivatamist

— Kui analüüsimeetodites ei ole teisiti ette nähtud, tuleb lõpp-proovi kuivatada vastavalt III lisa A osas nimetatud niiskusemääramismeetodi punktis 4.3 kirjeldatud eelkuivatamisele niiskusesisalduseni 8–12 %. Jätkatakse punktis 3.1.1 kirjeldatud viisil.

3.1.3. Vedel või poolvedel sööt

— Lõpp-proov kogutakse sobivasse puhtasse ja kuiva õhukindlalt suletavasse nõusse. Täielikuks homogeneenimiseks tuleb proovi vahetult enne analüüsikoguse väljakaalumist põhjalikult segada (uuritav kaalutis).

3.1.4. Muu sööt

— Selliseid lõpp-proove, mida ei saa ette valmistada mõnel eespool nimetatud viisil, tuleb töödelda mis tahes muul viisil, mis tagab, et analüüsiks kaalutud kogused (uuritav kaalutis) on homogeensed ja esindavad lõpp-proove.

3.2. Erimenetlus uurimiseks vaatluse teel või mikroskoobiga või juhul, kui kogu koondproov on homogenitud

— Vaatluse teel (kui ei kasutata mikroskoopi) uuritakse kogu laboratoorset proovi.

— Mikroskoobiga uurimiseks võib laboratoorium vähendada koondproovi või vähendatud proovi. Lõpp-proovid apellatsiooniks ja vajaduse korral võrdluseks võetakse sama menetlusega kui lõpp-proov kontrollimiseks.

— Kui homogeenitakse kogu koondproov, võetakse lõpp-proovid homogeenitud koondproovist.

4. Proovide hoidmine

Proove tuleb hoida temperatuuril, mis ei muuda nende koostist. Vitamiinide või eriti valgustundlike ainete analüüsiks ettenähtud proove tuleb hoida nii, et valgus proove ei kahjustaks.

B. SÄTTED ANALÜÜSIMEETODITES KASUTATAVATE REAKTIIVIDE JA SEADMETE KOHTA

1. Kui analüüsimeetodites ei ole teisiti sätestatud, peavad kõik analüütilised reaktiivid olema analüütilise puhtusega (a.p.). Mikroelementide määramisel tuleb reaktiivide puhtust kontrollida pimekatsega. Sõltuvalt saadud tulemustest võib olla vaja reaktiive täiendavalt puhastada.
2. Iga lahuste valmistamise, lahjendamise, loputamise või pesemise toiming, mida on analüüsimeetodites nimetatud ilma kasutatava lahusti või lahjendi laadile viitamata, eeldab vee kasutamist. Üldjuhul peab vesi olema demineraliseeritud või destilleeritud. Teatavatel juhtudel, millele analüüsimeetodites viidatakse, tuleb veega teha erilised puhastusprotseduurid.
3. Kontrollilaboratooriumides tavaliselt leiduvaid seadmeid silmas pidades viidatakse analüüsimeetodites ainult nendele instrumentidele ja vahenditele, mis on erilised või nõuavad erilist kasutamiskiisi. Seadmed peavad olema puhtad, eriti väga väikeste ainekoguste määramisel.

C. ANALÜÜSIMEETODITE KASUTAMINE JA TULEMUSTE ESITAMINE

1. Ekstraktsioonimenetlus

Mitmete meetodite puhul on määratud eraldi ekstraktsioonimenetlus. Üldjuhul võib peale meetodis viidatud menetluse teisi ekstraktsioonimenetlusi kasutada juhul, kui on tõendatud, et kasutatav ekstraktsioonimenetlus on põhiaine analüüsiks sama tõhus kui meetodis nimetatud menetlus.

2. Puhastusmenetlus

Mitme meetodi puhul on määratud eraldi puhastusmenetlus. Üldjuhul võib peale meetodis viidatud menetluse teisi puhastusmenetlusi kasutada juhul, kui on tõendatud, et kasutatav puhastusmenetlus annab uuritava aine analüüsimisel meetodis nimetatud menetlusega samaväärsed analüüsitulemused.

3. Määramiste arv

Kui soovimatute ainete analüüsimisel on esimese määramise tulemus oluliselt (> 50 %) väiksem kui kontrollitavas tootekirjelduses, ei ole vaja teha enam täiendavaid määramisi, juhul kui kasutatakse asjakohaseid kvaliteedimenetlusi. Muudel juhtudel on vajalik kordusanalüüs (teistkordne määramine), et välistada sisemise ristsaastumise ja juhusliku proovide segunemise võimalust. Mõõtemääramatust arvesse võttes kasutatakse nõuetele vastavuse hindamisel kahe analüüsi keskmist.

Kui aine või koostisosa deklareeritud sisalduse kontrollimisel kinnitab esimese määramise tulemus deklareeritud sisaldust, st analüüsitulemus jääb deklareeritud sisalduse lubatud kõrvalekalde piiresse, ei ole vaja teha enam täiendavaid määramisi, juhul kui kasutatakse asjakohaseid kvaliteedimenetlusi. Muudel juhtudel on vajalik kordusanalüüs (teistkordne määramine), et välistada sisemise ristsaastumise ja juhusliku proovide segunemise võimalust. Mõõtemääramatust arvesse võttes kasutatakse nõuetele vastavuse hindamisel kahe analüüsi keskmist.

Teatavatel juhtudel on lubatud kõrvalekalde vahemik kindlaks määratud õigusaktis, näiteks Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta määruses (EÜ) nr 767/2009 sööda turuleviimise ja kasutamise kohta, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 1831/2003 ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiivid 79/373/EMÜ, 82/471/EMÜ, 83/228/EMÜ, 93/74/EMÜ, 93/113/EÜ ja 96/25/EÜ, komisjoni direktiiv 80/511/EMÜ ning komisjoni otsus 2004/217/EÜ⁽¹⁾.

4. Kasutatavast analüüsimeetodist teatamine

Analüüsiaruandes peab olema nimetatud, millist analüüsimeetodit kasutatakse.

5. Aruandlus analüüsitulemuste kohta

Analüüsitulemused esitatakse analüüsimeetodis kehtestatud viisil sobiva arvu tüvenumbritega ja vajaduse korral parandatakse seda vastavalt lõpp-proovi niiskusesisaldusele enne ettevalmistamist.

⁽¹⁾ ELT L 229, 1.9.2009, lk 1.

6. Mõõtemääramatus ja saagis soovimatute ainete analüüsil

Silmas pidades Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2002/32/EÜ tähenduses soovimatuid aineid, loetakse söödaks ettenähtud tooted kehtestatud piirnormile mittevastavaks, kui niiskusesisaldusele 12 % vastav analüüsitulemus ületab piirmäära, võttes arvesse laiendmääramatust ja saagise parandit. Vastavuse hindamiseks kasutatakse analüüsiga määratud ja saagise parandiga parandatud sisaldust, millest on lahutatud laiendmääramatus. Seda menetlust võib kasutada vaid juhul, kui analüüsimeetod võimaldab hinnata mõõtemääramatust ja saagise parandit (nt ei ole see võimalik mikroskoopilise analüüsi puhul).

Analüüsitulemus esitatakse järgmiselt (kui võrd kasutatud analüüsimeetod võimaldab hinnata mõõtemääramatust ja saagist):

- a) saagisega parandatult, saagis peab olema märgitud. Saagise parandit ei ole vaja, kui saagis on 90–110 %;
- b) kujul „ $x \pm U$ ”, kus x on analüüsitulemus ja U on laiendmääramatus, kui kasutatakse kattetegurit 2, millele vastab usaldusvääruse tase 95 %.

Kui analüüsi tulemus on oluliselt (> 50 %) väiksem kui kontrollitava näitaja väärtus ja kui kasutatakse asjakohaseid kvaliteedimenetlusi ning analüüsi eesmärk on vaid kontrollida vastavust õigusnormidele, ei ole analüüsitulemuses vaja esitada saagise parandit ning saagise ja mõõtemääramatuse võib sel juhul ära jätta.”
